УДК 351.84:331.5(477)

Світлак Ірина Іванівна
доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри правознавства
і гуманітарних дисциплін
Вінницький навчально-науковий
інститут економіки
Західноукраїнського національного
університету
ORCID: 0000-0002-4408-6868

Саричев Володимир Іванович
доктор економічних наук, доцент,
професор кафедри економіки
та економічної безпеки
Університет митної справи та фінансів
ORCID: 0000-0002-8544-9901

Прокопович-Ткаченко Дмитро Ігорович
кандидат технічних наук, доцент,
завідувач кафедри кібербезпеки
та інформаційних технологій
Університет митної справи та фінансів;
старший науковий співробітник
Державної наукової установи
«Інститут інформації, безпеки і права
Національної академії правових наук
України»;
докторант кафедри систем та технологій
кібербезпеки
Державного університету
інформаційно-комунікаційних технологій
ORCID: 0000-0002-6590-3898

Поплавський Олег Олександрович
кандидат історичних наук, доцент,
завідувач кафедри військової підготовки
Університет митної справи та фінансів
ORCID: 0000-0002-9023-9992

Івчук Віктор Михайлович
аспірант кафедри управління
та адміністрування
Комунального закладу вищої освіти
«Вінницька академія безперервної освіти»
ORCID: 0009-0006-8920-1934

Copyright © The Author(s).
This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License 4.0 (https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

ЕКОНОМІЧНИЙ ВИМІР МОНІТОРИНГУ ТА ОЦІНЮВАННЯ ПУБЛІЧНОЇ ПОЛІТИКИ РЕІНТЕГРАЦІЇ ЗВІЛЬНЕНИХ ОБОРОНЦІВ УКРАЇНИ: МЕХАНІЗМИ ТА ПОКАЗНИКИ ЕФЕКТИВНОСТІ

Анотація. *Вступ. Сучасні дослідження засвідчують, що перехід з військової служби до цивільного життя є розтягнутим у часі і багатовимірним процесом. Масштаб майбутньої демобілізації в Україні перетворює проблему реінтеграції на фундаментально економічну. Проте ефективна публічна політика у цій сфері неможлива без надійної системи моніторингу та оцінювання (МЕ) – передусім у її економічному вимірі.*

Мета. Метою дослідження є розробити теоретико-прикладну модель МЕ економічного виміру публічної політики реінтеграції звільнених оборонців, визначити ключові механізми її реалізації та запропонувати систему показників ефективності (KPI) з формулами розрахунку і цільовими значеннями.

Матеріали і методи. Системний аналіз, структурно-функціональний аналіз, порівняльний метод (бенчмаркінг міжнародних практик), методи моделювання (SWOT, концептуальна схема механізму), аналіз нормативно-правової бази України, узагальнення міжнародного досвіду (США, Великобританія, Канада, Австралія, Ізраїль, ЄС).

Результати. Систематизовано наукові підходи до оцінювання процесів переходу ветеранів до цивільного життя; класифіковано шість типів механізмів публічного управління; розроблено KPI-систему з 10 показниками у трьох блоках; запропоновано чотирирівневу модель цифрової зрілості системи моніторингу; проведено SWOT-аналіз; побудовано концептуальну схему «суб'єкти → механізми → процес → результат».

Наукова новизна полягає у розробці інтегрованої моделі економічного моніторингу реінтеграції, що поєднує принципи людиноцентризму, управління на основі даних та публічної цінності. Практичне значення: результати можуть бути використані Міністерством у справах ветеранів, Міністерством економіки та Державним центром зайнятості.

Ключові слова: *економічна реінтеграція, публічна політика, моніторинг та оцінювання, механізми публічного управління, показники ефективності, зайнятість ветеранів, цифрова зрілість, управління на основі даних, оборонці України, публічна цінність, людиноцентризм, інституційна спроможність.*

Вступ. Реінтеграція звільнених оборонців є однією з найгостріших соціально-економічних проблем сучасної України. Сучасні дослідження засвідчують, що перехід з військової служби до цивільного життя є розтягнутим у часі і багатовимірним процесом: він охоплює не лише формальне звільнення зі служби, а й відновлення повсякденних зв'язків, перебудову ідентичності та пошук нової соціальної і професійної ролі [1; 2; 4]. Масштаб майбутньої демобілізації в Україні перетворює цю проблему з гума-

ISSN (Online): 3083-7782
Електронний науковий журнал «ЕКОНОМІЧНА ПАРАДИГМА»

Черкаський Олександр Валерійович
Doctoral Candidate (PhD Researcher)
Державний університет інформаційно-комунікаційних технологій
ORCID: 0009-0006-3105-5217

https://doi.org/10.25313/3083-7782-2026-4-21

нітарної на фундаментально економічну: від успішності реінтеграції залежать рівень зайнятості, продуктивність праці, обсяги надходжень до державного бюджету та загальний потенціал відновлення національної економіки.

Проте ефективна публічна політика у цій сфері неможлива без надійної системи моніторингу та оцінювання (МЕ) — передусім у її економічному вимірі. Теоретичні рамки military-to-civilian transition наголошують, що успішність реінтеграції слід оцінювати одночасно на рівні особистісного стану, соціальної участі, професійного функціонування та доступності державних сервісів [6; 9]. Водночас без чітко визначених економічних показників державні звіти здебільшого обмежуються статистикою чисельності учасників, не відображаючи реального впливу на добробут бенефіціарів [1; 3].

Актуальність дослідження посилюється євроінтеграційним курсом України та зобов'язаннями у сфері соціального захисту ветеранів. Аналіз міжнародного досвіду свідчить: програми підтримки ветеранів мають відповідати стандартам підзвітності, орієнтованості на результат та інклюзивності —- тобто охоплювати різноманітні категорії отримувачів послуг, включно з жінками-ветеранками та особами з особливими потребами [10; 12; 13]. Це потребує не лише законодавчих змін, а й інституційної спроможності вимірювати, аналізувати та вдосконалювати державні програми на основі об'єктивних даних відповідно до принципу управління на основі даних (data-driven governance).

Стан наукової розробленості проблеми в Україні залишається недостатнім: наявні дослідження охоплюють здебільшого нормативні та соціальні аспекти реінтеграції [11; 12], тоді як економічний вимір, зокрема механізми KPI-моніторингу, ROI-оцінювання державних програм та цифрова зрілість МЕ-системи, залишаються нерозробленими. Заповнення цієї прогалини і є завданням даної статті.

Об'єктом дослідження є публічна політика реінтеграції звільнених оборонців України в її економічному вимірі. Предметом — механізми та показники ефективності моніторингу й оцінювання економічної реінтеграції оборонців у системі публічного управління.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика реінтеграції ветеранів у соціально-економічному вимірі перебуває на перетині кількох наукових дисциплін: публічного управління, економіки праці, соціальної політики та поведінкової економіки. Аналіз актуального масиву наукових джерел дозволяє виокремити п'ять ключових напрямів досліджень.

По-перше, концептуальні рамки переходу та реінтеграції. Ранні праці Sayer та співавт. [1; 3], сформовані на матеріалі ветеранів Іраку та Афганістану, вводять у поле аналізу не лише медичний вимір, а й стійкі труднощі повсякденного функціонування та доступу до допомоги. У поєднанні з моделлю після розгортальної адаптації Currie, Day and Kelloway [2], ці дослідження заклали підвалини для подальших багатовимірних моделей реінтеграції. Pedlar, Thompson and Castro [6] здійснюють систематизацію теорій і рамок military-to-civilian transition, переводячи дискусію від переліку бар'єрів до концептуалізації вимірювання успішності переходу. Найбільш актуальною

для практики є праця Karre et al. [9], у якій представлено переглянуту концептуальну модель оцінювання ветеранського благополуччя: замість моделі дефіцитів автори пропонують модель результатів, де благополуччя, функціональність і якість інтеграції постають як комплексні результати взаємодії особистісних, соціальних та інституційних чинників.

По-друге, психологічна реінтеграція, ідентичність та суб'єктивний досвід переходу. Ahern et al. [4], Morris, Soulsby and Bisson [7], Keeling [15], Kerr, Lane and Plotnikoff [16] та Shorer et al. [25] розглядають реінтеграцію як процес перебудови повсякденних зв'язків, очікувань і самоідентифікації. Keeling [15] прямо підкреслює роль наративів переходу у формуванні цивільної ідентичності ветерана, а Shorer et al. [25] акцентують складність інтеграції індивідуальної та соціальної ідентичностей серед бойових ветеранів. Rattray, Mauro and Albright [8] та Lee et al. [17] підсилюють цю лінію через зв'язок між труднощами переходу і показниками flourishing. Звідси важливий аналітичний висновок: проблеми реінтеграції мають змішаний характер і проявляються як у суб'єктивному самопочутті, так і в практичній здатності функціонувати в цивільних інституціях.

По-третє, гендерно чутливий вимір переходу. Burkhart and Hogan [5] зосереджуються на копінг-стратегіях жінок-ветеранок у фазі переходів; Smith et al. [10] здійснюють систематичний огляд ролі гендеру у military-to-civilian transition; Croak et al. [22] аналізують бар'єри та фасилітатори успішного переходу ex-servicewomen з точки зору провайдерів послуг. Ці праці демонструють: стандартна «універсальна» модель ветерана часто маскує специфічні траєкторії адаптації. Для практики підтримки ветеранів це означає, що програми мають бути не просто інклюзивними декларативно, а структурно диференційованими: маршрути до допомоги та критерії оцінювання успішності не можуть будуватися за принципом «одна модель для всіх».

По-четверте, сім'я, кар'єрна адаптація та змішані формати підтримки. Gil-Rivas et al. [18] акцентують потреби військових сімей у процесі реінтеграції; Chavez et al. [19] виводять на перший план участь ветеранів у формуванні дослідницьких порядків денних як принцип партисипативної policy; Shue et al. [20] спеціально фокусуються на кар'єрному переході, показуючи, що складність полягає не лише у працевлаштуванні, а у конвертації військового досвіду у цивільно читабельні компетентності та у зміні професійної ідентичності. Melillo et al. [21] застосовують action ethnography для дослідження community reintegration ветеранів з травматичними ураженнями мозку, наближаючи поле до міждисциплінарних mixed-methods підходів. Практичний висновок: ефективна підтримка переходу має бути екосистемною, охоплюючи одночасно сімейний контекст, зайнятість, участь громади та координацію між організаціями.

По-п'яте, державна політика, соціальний захист і цифровізація супроводу ветеранів. Тілікіна і Пєша [12] осмислюють державну ветеранську політику України та шляхи підвищення її ефективності; Сівков [11] спеціально досліджує інструменти публічного управління у сфері психологічної реінтеграції; Шевченко [13] аналізує інноваційні підходи до соціального захисту ветеранів через призму міжнародного досвіду; Халява [14] порівнює моделі соціального забезпечення учасників бойових дій у зарубіжних країнах. Найбільш перспективним для подальших досліджень є напрям цифровізації соціального супроводу: Черна та Шестакевич [24] вже на рівні назви виносять у центр моделювання та цифровізацію процесів супроводу ветеранів, переводячи дискусію з площини нормативних рішень у площину процесного дизайну й інформаційних систем [9; 23].

Виявлені прогалини у науковій літературі підтверджують необхідність розробки комплексної, операційно придатної моделі МЕ з акцентом на економічному вимірі реінтеграції — що й визначає мету та завдання цього дослідження.

Постановка проблеми. В умовах повномасштабної збройної агресії Російської Федерації проти України та майбутньої масштабної демобілізації особливої актуальності набуває проблема економічної реінтеграції звільнених оборонців. Її значення виходить далеко за межі соціального супроводу окремих категорій осіб, оскільки йдеться про відновлення людського капіталу, повернення значної частини громадян до економічно активного життя, зниження навантаження на систему соціального захисту та формування додаткового ресурсу для повоєнного відновлення держави. У цьому контексті реінтеграція постає не лише як гуманітарне чи соціальне завдання, а як стратегічний напрям публічної політики, безпосередньо пов'язаний із ринком праці, доходами населення, підприємницькою активністю та фінансовою стійкістю громад [1; 3; 9].У сучасній науковій літературі процес переходу від військової служби до цивільного життя трактується як багатовимірне явище, що охоплює не лише психологічну адаптацію, а й професійну самореалізацію, відновлення соціальних ролей, формування нової ідентичності та інтеграцію до інституцій цивільного суспільства [2; 4; 6]. При цьому саме економічний компонент реінтеграції часто є визначальним для довгострокової стабільності життєвої траєкторії ветерана або звільненого оборонця, адже стійка зайнятість, належний рівень доходу, доступ до перекваліфікації, житла та інструментів самозайнятості формують основу для відновлення автономності особи та її повноцінної участі в суспільному житті [17; 20].Разом із тим міжнародний досвід свідчить, що результативність програм підтримки ветеранів значною мірою залежить не лише від обсягів фінансування чи наявності правових гарантій, а від спроможності держави здійснювати системний моніторинг і оцінювання їх реального

впливу. У працях зарубіжних дослідників підкреслюється, що без належних механізмів measurement and evaluation державна політика у сфері reintegration riskує зводитися до обліку послуг та кількісного звітування, не відображаючи фактичних змін у добробуті цільових груп [6; 9; 19]. Саме тому в центрі сучасного наукового дискурсу дедалі більше уваги приділяється переходу від моделі обліку заходів до моделі оцінювання результатів, де ключовими стають індикатори зайнятості, доходів, тривалості працевлаштування, ефективності бюджетних витрат, а також якості міжвідомчої координації та цифрової підтримки [9; 20; 21].Для України ця проблематика має особливу вагу. З одного боку, в державі вже сформовано певне нормативно-правове та інституційне підґрунтя ветеранської політики, розвиваються цифрові сервіси, зростає роль Міністерства у справах ветеранів, Державної служби зайнятості, органів місцевого самоврядування та міжнародних партнерів у забезпеченні соціально-економічної підтримки ветеранів [11; 12; 13]. З іншого боку, наявна система управління залишається фрагментованою: дані про зайнятість, перекваліфікацію, доходи, житлове забезпечення та підприємницьку активність розосереджені між різними відомствами, а єдина інтегрована система показників ефективності поки що відсутня. Це істотно ускладнює ухвалення обґрунтованих управлінських рішень та обмежує можливість переходу до моделі управління на основі даних [11; 12; 24]. Науковий аналіз свідчить, що вітчизняні дослідження здебільшого зосереджені на соціально-правових, психологічних та організаційних аспектах реінтеграції ветеранів, тоді як економічний вимір публічної політики розроблений значно слабше [11; 12; 13; 14]. Недостатньо опрацьованими залишаються питання класифікації механізмів публічного управління у сфері економічної реінтеграції, формування системи KPI із чіткими формулами розрахунку, визначення цільових значень показників, оцінювання цифрової зрілості системи моніторингу та аналізу сильних і слабких сторін чинної моделі державної політики. Інакше кажучи, маємо класичну управлінську ситуацію: політика ніби є, а панель приладів ще не зібрана.Актуальність дослідження також посилюється необхідністю адаптації української практики до сучасних міжнародних стандартів публічного управління, заснованих на принципах людиноцентризму, інклюзивності, підзвітності, результативності та цифрової трансформації державних сервісів [9; 10; 22; 24]. Особливого значення набуває врахування гендерного виміру, потреб сімей ветеранів, ролі громад і роботодавців, а також необхідності створення екосистемної моделі супроводу, де економічна реінтеграція розглядається як спільний результат державних, ринкових, громадських та цифрових механізмів [5; 10; 18; 22]. Отже, формування теоретико-прикладної моделі моніторингу та оцінювання економічного виміру публічної політики реінтеграції звільнених оборонців України є своєчасним і науково значущим завданням. Така модель має не лише заповнити наявну прогалину в науковій літературі, а й створити практичний інструментарій для державних органів та інших суб'єктів публічного управління, відповідальних за реалізацію політики реінтеграції.

Виклад основного матеріалу

Економічний вимір реінтеграції як об'єкт публічного управління

Реінтеграція звільнених оборонців в економічному вимірі охоплює три взаємопов'язані сфери: (1) зайнятість та ринок праці, (2) доходи та майновий стан, (3) підприємницька та фінансова активність. Кожна з цих сфер продукує публічну цінність — як для самих оборонців, так і для суспільства загалом у вигляді зростання ВДВ, розширення податкової бази та зниження видатків на соціальні трансфери [9; 6]. Karre et al. [9] підкреслюють, що благополуччя ветеранів є результатом взаємодії особистісних, соціальних та інституційних чинників і не може зводитися до одного індикатора.

З позицій людиноцентризму — ключового принципу сучасного публічного управління — економічна реінтеграція є не лише фіскальним завданням держави, а й умовою реалізації права оборонця на гідне життя та економічну самодостатність. Клієнтоорієнтованість публічного адміністрування в цьому контексті передбачає проектування комплексних та проактивних послуг, що охоплюють весь шлях ветерана: від демобілізації до стабільного працевлаштування або запуску власного бізнесу [11; 12]. При цьому програми мають враховувати різноманітність траєкторій — зокрема гендерні відмінності та специфіку сімейного контексту [5; 10; 18].

Принциповим є розмежування між ефективністю (досягнення результату при оптимальних витратах) та результативністю (досягнення поставлених цілей) в оцінюванні державних програм реінтеграції. Управлінський ефект вимірюється рівнем зайнятості та доходів оборонців; соціальний ефект — зниженням тиску на системи соціального захисту та підвищенням якості суспільного добробуту. Кар'єрний перехід ветеранів є особливо складним виміром: він передбачає не лише технічне працевлаштування, а й конвертацію військового досвіду у цивільно читабельні компетентності [20] та подолання ідентичнісної кризи переходу [15; 7].

Для систематизації наукових підходів до МЕ у цій сфері нижче представлено порівняльну таблицю (табл. 1), що охоплює провідних дослідників та їхні концепції, які формують теоретичне підґрунтя цього дослідження.

Класифікація механізмів публічного управління у сфері економічної реінтеграції

Механізми публічного управління є ключовим інструментом реалізації державної політики. В контексті економічної реінтеграції оборонців доцільно виокремити шість взаємодоповнювальних типів механізмів,

Таблиця 1

Порівняльний аналіз наукових підходів до моніторингу та оцінювання процесів реінтеграції ветеранів

Автор / Рік	Підхід	Ключові характеристики	Акцент реінтеграції	Обмеження
Sayer et al., 2010, 2014 [1; 3]	Діагностика проблем реінтеграції	Труднощі доступу до допомоги, психологічні симптоми, ускладнення повернення до цивільних ролей	Медичний та соціальний аспекти; рівень доступу до VA-послуг	Прив'язані до специфіки американської системи VA; складно переносити на інші контексти
Pedlar, Thompson, Castro, 2019 [6]	Теорії та рамки military-to-civilian transition	Систематизація концептуальних підходів: від опису бар'єрів до багатовимірних моделей оцінки	Успішність переходу як комплексний результат взаємодії	Не інтегрує цифрові механізми та міжвідомчі системи даних
Karre et al., 2025 [9]	Нова концептуальна модель благополуччя ветеранів	Переглянута рамка оцінки: від моделі дефіцитів до моделі результатів	Зайнятість, соціальна участь, психологічний стан	Потребує адаптації метрик до контексту масової демобілізації
Сівков, 2025; Тілікіна, Пеша, 2023 [11; 12]	Інструменти публічного управління; державна ветеранська політика	Механізми реінтеграції; шляхи підвищення ефективності державної політики	Інституційна спроможність; нормативне забезпечення	Недостатньо операціоналізовані KPI; відсутня інтегрована цифрова платформа
Черна, Шестакевич, 2025 [24]	Цифровізація соціального супроводу	Моделювання та цифровізація процесів супроводу ветеранів	Цифровий кейс-менеджмент; міжвідомча взаємодія	Потребує більш щільного зв'язку з емпіричними даними
Shue et al., 2021 [20]	Кар'єрний перехід ветеранів	Конвертація військового досвіду у цивільно читабельні компетентності	Зайнятість; кар'єрна адаптація	Якісний дизайн; складно масштабувати для KPI-моніторингу

Джерело: складено автором на основі аналізу наукової літератури

кожен з яких має власну функцію, набір інструментів та очікуваний ефект (табл. 2). Класифікація здійснена за функціональним принципом і ґрунтується на аналізі нормативно-правової бази України та міжнародних стандартів публічного управління.

Таблиця 2

Класифікація механізмів публічного управління у сфері економічної реінтеграції звільнених оборонців

Тип механізму	Зміст і функції	Інструменти реалізації	Очікуваний результат
Нормативно-правовий	Законодавче забезпечення економічних гарантій реінтеграції	ЗУ «Про статус ветеранів», ЗУ «Про зайнятість», постанови КМУ щодо пільг і субсидій	Правова визначеність; зниження адміністративних бар'єрів доступу до програм
Фінансово-економічний	Пряме фінансування програм зайнятості та перекваліфікації оборонців	Гранти, субсидії роботодавцям, ваучери на освіту (єРобота), пільгові кредити на бізнес	Зростання рівня зайнятості; підвищення доходів; зниження видатків на соціальні трансфери
Організаційно-інституційний	Міжвідомча координація між органами влади щодо ринку праці та соціального захисту	Координація Мінветеранів, Мінекономіки, Мінсоц; ДСЗ; ЄС-офіси з відновлення	Підвищення ефективності розподілу ресурсів; скорочення дублювання функцій
Цифровий	Автоматизація обліку, виплат та моніторингу економічної реінтеграції	Реєстр єВетеран, Дія, Електронна біржа праці, API-інтеграція реєстрів	Прозорість витрат; скорочення часу отримання послуг; data-driven бюджетування
Ринковий	Стимулювання приватного сектору до участі в реінтеграції	Податкові пільги роботодавцям, ППП, корпоративні програми найму ветеранів	Розширення ринку праці; зниження навантаження на держбюджет
Інформаційно-аналітичний	Збір, обробка та використання даних для обґрунтування економічних рішень	Аналітичні звіти, KPI-дашборди, оцінювання вартості-результату	Оптимізація бюджетних видатків; підвищення ROI програм реінтеграції

Джерело: складено автором

ISSN (Online): 3083-7782
Електронний науковий журнал «ЕКОНОМІЧНА ПАРАДИГМА»

Взаємозв'язок між виокремленими механізмами та результатами реінтеграції має неоднорідний характер: різні механізми демонструють різну силу впливу на конкретні виміри —- зайнятість, перекваліфікацію, цифровий доступ та соціальну інтеграцію. Для наочного відображення цих взаємозв'язків розроблено матрицю впливу (рис. 1), яка дозволяє ідентифікувати пріоритетні точки управлінського втручання та оптимізувати розподіл ресурсів між механізмами відповідно до стратегічних цілей державної політики.

Рис. 1. Матриця впливу механізмів публічного управління на результати реінтеграції ветеранів. С — слабкий, М — середній, В — сильний зв'язок

Джерело: розроблено автором (ілюстративні дані)

Аналіз матриці свідчить: економічний механізм має найсильніший прямий вплив на показники зайнятості та рівень доходів оборонців, тоді як цифровий механізм є визначальним для забезпечення доступу до послуг. Нормативно-правовий механізм формує правову рамку для всіх інших, але самостійно не забезпечує достатнього ефекту без підкріплення фінансовими та організаційними інструментами.

Нормативно-правовий механізм формує законодавчу основу економічних гарантій. Аналіз міжнародних практик засвідчує: ефективна підтримка ветеранів потребує не лише декларативних норм, а й чітко визначених стандартів оцінювання програм та підзвітності органів влади [11; 12]. Фінансово-економічний механізм є безпосереднім інструментом стимулювання зайнятості та підприємницької активності оборонців. Ключовим завданням є підвищення рентабельності таких вкладень — забезпечення позитивного ROI від кожної гривні, витраченої на програми реінтеграції.

Цифровий механізм набуває особливого значення в контексті масштабної демобілізації. Модернізація систем соціального обліку та переведення сервісів в цифровий формат є необхідною умовою ефективного моніторингу економічного стану оборонців [24]. Черна та Шестакевич [24] підкреслюють, що лише через моделювання та цифровізацію процесів соціального супроводу можна забезпечити масштабований і процесно керований захист ветеранів. Ринковий механізм знижує навантаження на державний бюджет і розширює ринок праці для оборонців за рахунок недержавних ресурсів, що відповідає принципу community engagement [19].

KPI-система моніторингу економічних результатів реінтеграції

Запропонована система KPI базується на принципах вимірності, верифікованості та практичної значущості для прийняття управлінських рішень. Показники згруповано у три блоки: зайнятість та ринок праці, ефективність державних витрат, житлово-майнова реінтеграція. Усі показники містять формули

розрахунку, одиниці вимірювання та цільові значення, орієнтовані на 12–24 місяці після демобілізації (табл. 3). При розробці системи використано принцип SMART, що забезпечує операційну придатність показників для щоквартального та річного звітування.

Таблиця 3

KPI-система моніторингу економічних результатів реінтеграції звільнених оборонців

Показник	Формула розрахунку	Одиниця	Цільове значення	Джерело даних
БЛОК 1: ЗАЙНЯТІСТЬ ТА РИНОК ПРАЦІ				
Рівень зайнятості (EmpR)	EmpR = Кількість працевлаштованих / Загальна кількість учасників × 100%	%	≥ 70% (12 міс.)	Держстат, єВетеран
Дохід відносно медіани (IncR)	IncR = Середній дохід оборонців / Медіанний дохід по регіону × 100%	%	≥ 85%	Держстат, ПФУ
Частка підприємців (EntR)	EntR = Кількість ФОП/СПД / Загальна кількість × 100%	%	≥ 15%	ДПС, ЄДР
Час до працевлаштування (T-Emp)	T-Emp = Σ(дата першого працевлаштування — дата виходу зі служби) / N	міс.	≤ 6 міс.	ДСЗ, єВетеран
БЛОК 2: ЕФЕКТИВНІСТЬ ДЕРЖАВНИХ ВИТРАТ				
Вартість на бенефіціара (CpB)	CpB = Сукупні витрати на програму / Кількість учасників	тис. грн.	≤ 85 тис. грн.	Мінфін, розпорядники
Рентабельність інвестицій (ROI-RI)	ROI-RI = (ΔВДВ від зайнятості — Витрати програм) / Витрати × 100%	%	≥ 120%	Мінекономіки
Охоплення перекваліфікацією (TrainR)	TrainR = Кількість тих, хто пройшов перекваліфікацію / Цільова група × 100%	%	≥ 60%	МОН, ДСЗ
БЛОК 3: ЖИТЛОВО-МАЙНОВА РЕІНТЕГРАЦІЯ				
Забезпеченість житлом (HousR)	HousR = Оборонці з вирішеним житловим питанням / Загальна кількість × 100%	%	≥ 80% (24 міс.)	Мінрегіон, ОВА
Частка пільгових іпотек (MortgR)	MortgR = Кількість отриманих іпотек / Кількість тих, хто потребує житла × 100%	%	≥ 30%	Укрфінжитло

Джерело: розроблено автором. Цільові значення визначено на основі міжнародних бенчмарків та адаптовано до умов України

Візуальний аналіз поточного стану виконання KPI-показників у розрізі досягнення цільових значень наведено на рис. 2. Діаграма відображає ступінь досягнення цільових орієнтирів за шістьма ключовими показниками та ідентифікує «вузькі місця» реінтеграційної політики.

Аналіз діаграми засвідчує: лише два показники наразі досягли або перевищили цільові значення — цифрова активність у системі єВетеран (63% при цілі ≥ 60%) та охоплення профілями eHealth (88% при цілі ≥ 85%). Водночас критично відстають показники зайнятості (52% при цілі ≥ 70%), охоплення перекваліфікацією (35% при цілі ≥ 40%) та охоплення грантами підприємництва (24% при цілі ≥ 30%). Труднощі кар'єрного переходу, задокументовані у якісних дослідженнях [20], підтверджуються і на кількісному рівні KPI-аналізу: зайнятість залишається найбільш проблемним виміром реінтеграції.

Центральним показником є рівень зайнятості оборонців (EmpR). Дослідження Pedlar, Thompson and Castro [6] показують, що зайнятість є основним критерієм успішності переходу в більшості концептуальних рамок. Порівняльний аналіз міжнародних практик підтверджує реалістичність цільового значення ≥ 70% через 12 місяців: відповідні рамки демонструються у досвіді Канади [17] та Австралії [16]. Принципово новим для вітчизняної практики є показник ROI-RI, що дозволяє оцінювати реальний економічний ефект — приріст ВДВ від повернення оборонців до ринку праці у співвідношенні з витратами на програми підтримки.

Модель цифрової зрілості системи економічного моніторингу

Ефективність МЕ у сфері економічної реінтеграції безпосередньо залежить від рівня цифрової зрілості органів влади. Запропонована чотирирівнева модель (табл. 4) описує еволюцію від базової інформатизації до data-driven управління. Черна та Шестакевич [24] підкреслюють, що масовий попит на послуги та необхідність міжвідомчої координації неможливо ефективно обробляти лише через фрагментарні

ISSN (Online): 3083-7782
Електронний науковий журнал «ЕКОНОМІЧНА ПАРАДИГМА»

Рис. 2. Система KPI моніторингу ефективності реінтеграції ветеранів (поточний стан vs цільові значення). Ілюстративні дані 2024 р.

Джерело: розроблено автором на основі Таблиці 3

адміністративні процедури —- тому цифровізація є не факультативним, а системоутворювальним елементом ME-архітектури [24; 9; 23].

Таблиця 4

Модель цифрової зрілості системи економічного моніторингу реінтеграції оборонців

Рівень зрілості	Характеристика	Цифрові інструменти	Індикатори	Очікуваний ефект
Рівень 1 Базова інформатизація	Розрізнені БД; ручний збір; відсутність інтеграції реєстрів	Excel, паперовий документообіг	Оцифровано < 30% записів	Мінімальна; висока вартість адміністрування
Рівень 2 Електронне урядування	Портали; часткова інтеграція реєстрів; онлайн-подання заявок	Дія, Е-кабінет, окремі API	Онлайн-послуги ≥ 50%; обробка ≤ 5 днів	Зниження адміністрування на 25–35%
Рівень 3 Цифрова трансформація	Інтегрована платформа; автоматичний обмін даними; аналітика в реальному часі	єВетеран + e-Health + ПФУ + ДПС (API), BI-дашборд KPI	≥ 5 реєстрів інтегровано; затримка ≤ 24 год.	Зниження витрат на 45–55%; підвищення точності
Рівень 4 Data-driven управління	Прогностична аналітика; ML-моделі ризику бідності; автоматичні KPI-алерти	AI-модулі прогнозування зайнятості; авто-верифікація права на пільги	Точність прогнозів ≥ 80%; авто-рішення ≥ 40%	Економія ≥ 20%; підвищення ROI програм

Джерело: розроблено автором з урахуванням концептуальних підходів [9; 24]

Наочне відображення поточного стану цифрової зрілості системи підтримки ветеранів України та результатів SWOT-аналізу представлено на рис. 3. Діаграма (секція А) демонструє прогрес за кожним рівнем зрілості з позначенням досягнутого стану та стратегічних цілей на 2026–2027 роки.

Аналіз рис. 3А підтверджує: вітчизняна система наразі перебуває переважно на рівні 1–2 (інформаційний та частково транзакційний рівень): наявний реєстр єВетеран та окремі онлайн-послуги через Дія, однак повна API-інтеграція реєстрів залишається незавершеною. Перехід до рівня 3 (інтегрований рівень) визначено як стратегічний пріоритет до 2026 року, що дозволить реалізувати принцип управління на основі даних. Критичним елементом переходу між рівнями є інтероперабельність — здатність систем

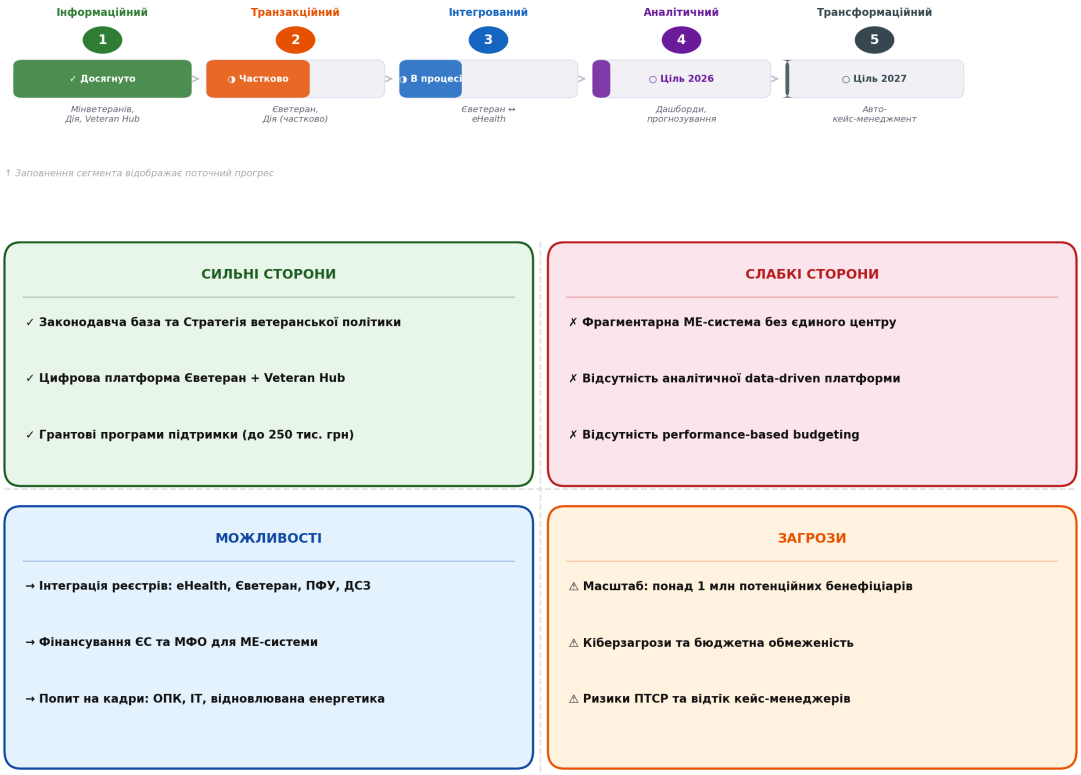

Рис. 3. Рівні цифрової зрілості (A) та SWOT-аналіз (B) системи реінтеграції ветеранів

Джерело: розроблено автором

обмінюватись даними у стандартизованих форматах [24]. Рівень 4 (data-driven управління) передбачає застосування ML-моделей для прогнозування ризику бідності серед ветеранів та автоматичне нарахування допомоги без ручного подання заявок.

SWOT-аналіз публічної політики економічної реінтеграції

Для визначення стратегічних пріоритетів розвитку ME-системи проведено SWOT-аналіз (табл. 5), що охоплює внутрішні сильні та слабкі сторони поточної державної політики, а також зовнішні можливості й загрози. Деталізований SWOT-аналіз (секція B рис. 3) візуально підсумовує основні результати.

Таблиця 5

SWOT-аналіз публічної політики економічної реінтеграції звільнених оборонців України

СИЛЬНІ СТОРОНИ (S) – Наявна правова база (ЗУ «Про статус ветеранів», ЗУ «Про зайнятість») – Реєстр єВетеран як основа цифрового обліку – Зростаюча увага держави до економічного виміру реінтеграції – Активна міжнародна підтримка (USAID, EU4Business, МОП, ЄБРР)	СЛАБКІ СТОРОНИ (W) – Фрагментованість даних між відомствами; відсутність єдиного KPI-дашборду – Недостатня координація між Мінветеранів, Мінекономіки, ДСЗ – Низький рівень цифрової зрілості реєстрів (переважно рівень 1–2) – Відсутність системної оцінки ROI державних програм реінтеграції
МОЖЛИВОСТІ (O) – Євроінтеграція: адаптація EU Veterans Employment Framework – Розвиток ринку праці після завершення активних бойових дій – API-інтеграція реєстрів в рамках GovTech-реформи – Міжнародні гранти на підтримку ветеранського підприємництва (USAID, ЄБРР)	ЗАГРОЗИ (T) – Тривалий воєнний стан: відтік кваліфікованих кадрів, нестабільний ринок праці – Бюджетний дефіцит обмежує фінансування програм реінтеграції – Ризик «статистичного оптимізму» без реальних результатів – Цифровий розрив у сільській місцевості та серед окремих груп оборонців

Джерело: складено автором

ISSN (Online): 3083-7782
Електронний науковий журнал «ЕКОНОМІЧНА ПАРАДИГМА»

На основі SWOT-матриці визначено три стратегічні пріоритети. SO-стратегія: активне використання міжнародної технічної та фінансової підтримки для цифровізації реєстрів та впровадження стандартів моніторингу — реалізує синергію сильних сторін та зовнішніх можливостей. WO-стратегія: подолання міжвідомчої фрагментації через впровадження єдиного KPI-дашборду під координацією Мінветеранів — усуває ключову слабкість, яку зафіксовано і в науковій літературі як відсутність уніфікованої системи показників успішного переходу [6; 9]. WT-стратегія: розробка антикризових протоколів моніторингу в умовах бюджетного дефіциту та цифрового розриву [8; 14] — мінімізує комбінований ризик.

Концептуальна схема механізму економічного моніторингу реінтеграції

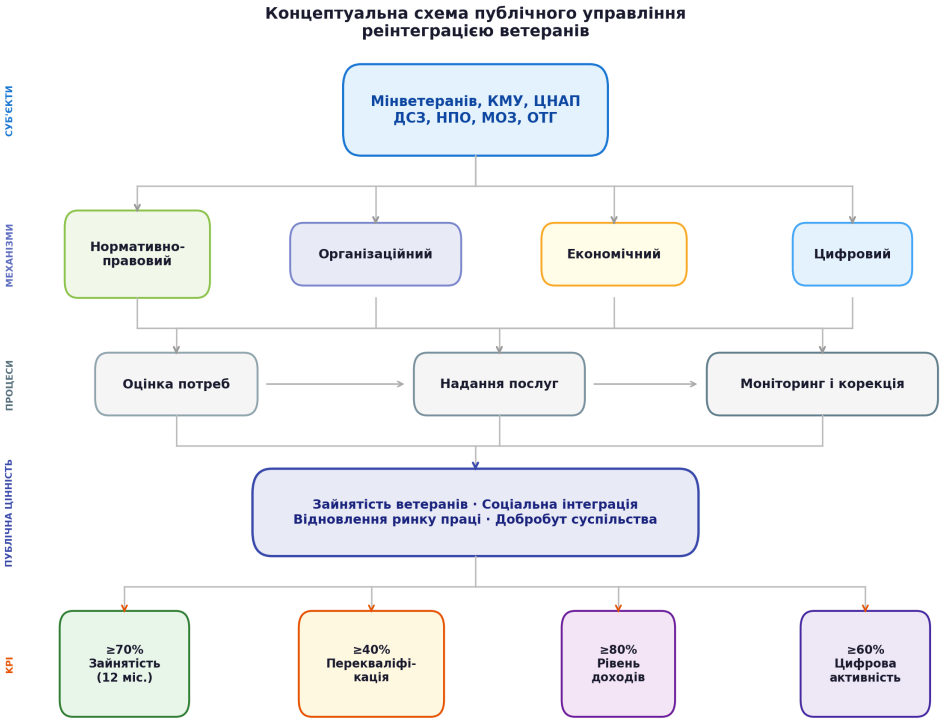

Рис. 4. Концептуальна схема публічного управління реінтеграцією ветеранів в Україні
Джерело: розроблено автором на основі матеріалів дослідження

Схема (рис. 4) реалізує принцип стійкості державних механізмів: усі елементи взаємопов'язані та підтримують зворотний зв'язок — результати моніторингу KPI (≥ 70% зайнятість, ≥ 40% перекваліфікація, ≥ 80% рівень доходів, ≥ 60% цифрова активність) живлять корекцію механізмів і програм на наступному управлінському циклі. Це відповідає логіці адаптивного публічного управління [9; 6] та принципу безперервного вдосконалення публічних послуг [11; 12].

Суб'єктна підсистема (Мінветеранів, КМУ, ЦНАП, ДСЗ, НПО, МОЗ, ОТГ) забезпечує міжвідомчу взаємодію та координацію. Результатом є зростання публічної цінності: зайнятість ветеранів, соціальна інтеграція, відновлення ринку праці та добробут суспільства. Залучення самих ветеранів та їхніх сімей до процесу формування й оцінювання програм підтримки — як це рекомендують Chavez et al. [19] та Gil-Rivas et al. [18] — є принципово важливим для підвищення якості і легітимності публічних рішень.

Бенчмаркінг: міжнародні практики для України

Для обґрунтування запропонованих KPI-показників та механізмів проаналізовано провідні міжнародні практики, задокументовані у науковій літературі. У США програми Veterans Employment Initiative спираються на систематичний моніторинг показників зайнятості ветеранів у різних галузях. Дослідження Sayer et al. [1; 3] документують, що навіть ветерани, охоплені медичними послугами системи VA, стикаються з серйозними труднощами реінтеграції, а відсутність адекватних показників результативності унеможливлює оцінку реального впливу програм.

У Великобританії та Канаді програми career transition для ветеранів базуються на комплексному супроводі: від профорієнтації до прямих зв'язків з роботодавцями. Lee et al. [17], досліджуючи проблеми переходу серед канадських ветеранів, показують, що на їхній рівень суттєво впливають інституційні чинни-

ки — якість координації між органами підтримки та доступність спеціалізованих сервісів. Австралійський досвід [16] підкреслює необхідність врахування суб'єктивного сприйняття переходу самими ветеранами при оцінці ефективності програм.

Ізраїльський досвід інтеграції бойових ветеранів [25] демонструє складність психосоціального виміру адаптації, зокрема проблему поєднання індивідуальної та соціальної ідентичностей, яка залишається невирішеною навіть у добре розвинених системах підтримки. Міжнародний порівняльний аналіз програм перекваліфікації свідчить: найефективнішими є ті, що поєднують ваучерну систему освіти з прямими зв'язками з роботодавцями та мають чітко визначені KPI результативності [6; 9; 20]. Польський та прибалтійський досвід, реалізований у контексті, найбільш близькому до України, підтверджує реалістичність цільового значення TrainR ≥ 60% за умов цілеспрямованого державного фінансування програм перекваліфікації [13; 14].

Ключовим уроком для України є те, що Melillo et al. [21] описують як «екосистемну» логіку підтримки: ефективна реінтеграція потребує одночасного охоплення психологічного, соціального, сімейного та економічного вимірів. Водночас і Croak et al. [22] наголошують, що структура сервісів має бути диференційованою залежно від категорії ветеранів, включно з жінками-ветеранками, з тим щоб не допустити «невидимості» окремих груп у загальній адміністративній статистиці.

Дискусія. Результати дослідження підтверджують, що економічна реінтеграція звільнених оборонців України має розглядатися як окремий напрям публічної політики, безпосередньо пов'язаний із відновленням людського капіталу, стабілізацією ринку праці та зростанням економічної стійкості держави. На відміну від більшості попередніх досліджень, у яких основна увага приділялася психологічним, соціальним та правовим аспектам переходу до цивільного життя [1; 4; 11; 12], у цій статті акцент перенесено на економічний вимір реінтеграції та інструменти його вимірювання. Запропонований підхід загалом узгоджується з сучасними теоретичними рамками military-to-civilian transition, відповідно до яких успішність переходу має оцінюватися як комплексний результат взаємодії індивідуальних, соціальних та інституційних чинників [6; 9]. Водночас наукова новизна дослідження полягає у практичній операціоналізації цих підходів через систему KPI, класифікацію механізмів публічного управління та модель цифрової зрілості системи моніторингу. Це дозволяє перейти від загального опису проблем реінтеграції до формування прикладного інструментарію для органів публічної влади.Важливим результатом є обґрунтування необхідності переходу від моделі обліку наданих послуг до моделі оцінювання реальних результатів державної політики. Якщо система фіксує лише кількість отримувачів допомоги або наданих сервісів, але не оцінює зміну рівня зайнятості, доходів, перекваліфікації чи житлової стабільності, вона не дає можливості визначити фактичну ефективність публічного управління. Саме тому запропонована KPI-система та показник ROI-RI мають важливе значення для формування evidence-based policy у сфері ветеранської реінтеграції [9; 20]. Порівняння з міжнародним досвідом показує, що запропоновані у статті підходи відповідають загальній логіці програм підтримки ветеранів у Канаді, Австралії, США та країнах Європи [16; 17; 20]. Водночас український контекст має суттєві особливості: воєнний стан, масштаб потенційної демобілізації, регіональні диспропорції ринку праці, обмеженість бюджетних ресурсів та нерівномірну цифрову спроможність органів влади. Тому міжнародні моделі можуть бути використані лише як орієнтир, а не як шаблон прямого перенесення.Окремо слід наголосити на значенні цифровізації. Результати дослідження підтверджують, що без інтеграції реєстрів, міжвідомчого обміну даними та аналітичних дашбордів неможливо побудувати повноцінну систему моніторингу економічних результатів реінтеграції [24]. У цьому сенсі цифрова зрілість органів влади виступає не технічним доповненням, а базовою умовою ефективного публічного управління. Водночас дослідження має певні обмеження. Запропонована модель має теоретико-прикладний характер і потребує подальшої апробації на реальних адміністративних даних. Частина цільових значень KPI адаптована з міжнародних практик і потребує верифікації в українських умовах. Крім того, стаття зосереджена саме на економічному вимірі реінтеграції, тоді як у реальній практиці він тісно взаємодіє з психологічними, медичними та соціальними аспектами.Таким чином, результати дослідження свідчать, що підвищення ефективності публічної політики реінтеграції звільнених оборонців України потребує впровадження інтегрованої системи моніторингу та оцінювання, яка поєднуватиме KPI-підхід, міжвідомчу координацію, цифрову інфраструктуру та орієнтацію на публічну цінність. Саме такий підхід створює підстави для переходу від фрагментарної підтримки до системного та результативного управління реінтеграцією.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Проведене дослідження дозволяє сформулювати такі висновки та практичні рекомендації.

По-перше, економічний вимір реінтеграції звільнених оборонців є стратегічно важливим для відновлення та зростання національної економіки України. Масштаб майбутньої демобілізації вимагає системного переходу від статистики чисельності учасників програм до вимірювання реальних економічних результатів за допомогою верифікованих KPI. Узагальнення сучасних наукових підходів [1; 3; 6; 9] доводить, що без такого переходу неможливо реально оцінити вплив державних програм на добробут ветеранів.

По-друге, запропонована класифікація шести механізмів публічного управління забезпечує системне бачення інструментарію державної політики реінтеграції. Матриця впливу механізмів (рис. 1) дозволяє пріоритизувати управлінські втручання відповідно до цільових результатів. Паралельне залучення ринкового механізму відповідає принципу community engagement [19] і знижує навантаження на державний бюджет.

По-третє, KPI-система з 10 показниками у трьох блоках та чіткими формулами розрахунку є практично придатним інструментом для Міністерства у справах ветеранів, Державного центру зайнятості та органів місцевого самоврядування. Ключовим є показник ROI-RI, що вперше операціоналізує рентабельність державних інвестицій у реінтеграцію. Труднощі кар'єрного переходу [20] та ідентичнісної адаптації [15; 25] свідчать, що KPI-моніторинг має охоплювати не лише кількісні показники зайнятості, а й якісні аспекти включення ветеранів у ринок праці.

По-четверте, перехід від рівня 1–2 до рівня 3–4 цифрової зрілості системи моніторингу є необхідною умовою реалізації принципу data-driven governance у сфері реінтеграції. Черна та Шестакевич [24] доводять, що без цифровізації процесів соціального супроводу система підтримки не може бути масштабованою. Стратегічні цілі цифрової зрілості на 2026–2027 роки (рис. 3) окреслюють конкретні кроки для досягнення аналітичного та трансформаційного рівнів.

По-п'яте, SWOT-аналіз та бенчмаркінг міжнародних практик визначають три стратегічні пріоритети: (1) використання міжнародного досвіду для побудови екосистемної підтримки [21; 22]; (2) подолання міжвідомчої фрагментації через координуючу роль Мінветеранів; (3) розробка антикризових протоколів моніторингу в умовах бюджетних обмежень воєнного часу, з обов'язковим урахуванням гендерного виміру [5; 10; 22] та потреб сімей ветеранів [18].

Концептуальна схема (рис. 4), що поєднує суб'єктів, механізми, процеси та KPI-результати в єдиній управлінській логіці [9; 11], може стати основою для розробки Дорожньої карти імплементації системи економічного моніторингу реінтеграції оборонців на 2025–2027 роки.

Перспективи подальших досліджень пов'язані з розробкою методики розрахунку ROI-RI реінтеграційних програм на основі реальних даних після завершення активної фази бойових дій, пілотуванням KPI-системи на рівні конкретних регіонів, а також поглибленим вивченням гендерних та сімейних аспектів економічної реінтеграції оборонців [5; 10; 18; 22].

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

ВНЕСОК АВТОРІВ: Усі автори зробили внесок порівну.
ФІНАНСУВАННЯ: Автори не отримували фінансування для цього дослідження.
ЗАЯВА ПРО ДОСТУПНІСТЬ ДАНИХ: Не застосовується.
КОНФЛІКТ ІНТЕРЕСІВ: Автори заявляють про відсутність конфлікту інтересів.

Література

1. Sayer N.A., Noorbaloochi S., Frazier P., Carlson K., Gravely A., Murdoch M. Reintegration problems and treatment interests among Iraq and Afghanistan combat veterans receiving VA medical care. *Psychiatric Services.* 2010. Vol. 61, № 6. P. 589–597. DOI: https://doi.org/10.1176/appi.ps.61.6.589

2. Currie S.L., Day A., Kelloway E.K. Bringing the troops back home: Modeling the postdeployment reintegration experience. *Journal of Occupational Health Psychology.* 2011. Vol. 16, № 1. P. 38–47. DOI: https://doi.org/10.1037/a0021724

3. Sayer N.A., Orazem R.J., Noorbaloochi S., Gravely A., Frazier P., Carlson K.F., Oleson H.E. Iraq and Afghanistan war veterans with reintegration problems: Differences by Veterans Affairs healthcare user status. *Administration and Policy in Mental Health and Mental Health Services Research.* 2014. Vol. 42, № 4. P. 493–503. DOI: https://doi.org/10.1007/s10488-014-0564-2

4. Ahern J., Worthen M., Masters J., Lippman S.A., Ozer E.J., Moos R. The challenges of Afghanistan and Iraq veterans' transition from military to civilian life and approaches to reconnection. PLOS ONE. 2015. Vol. 10, № 7. Article e0128599. DOI: https://doi.org/10.1371/journal.pone.0128599

5. Burkhart L., Hogan N. Being a female veteran: A grounded theory of coping with transitions. *Social Work in Mental Health.* 2015. Vol. 13, № 2. P. 108–127. DOI: https://doi.org/10.1080/15332985.2013.870102

6. Pedlar D., Thompson J.M., Castro C.A. Military-to-civilian transition theories and frameworks. Military Veteran Reintegration. Cambridge: Academic Press, 2019. P. 24–51. DOI: https://doi.org/10.1016/B978-0-12-815312-3.00003-6

7. Morris J., Soulsby L., Bisson J.I. The military to civilian transition: Exploring experiences of transitions to «civvy street» and implications for the self. *Journal of Veterans Studies.* 2023. Vol. 9, № 3. P. 74–88. DOI: https://doi.org/10.21061/jvs.v9i3.458

8. Rattray N., Mauro P.M., Albright D.L. The association between reintegration, perceptions of health and flourishing during transition from military to civilian life among veterans with invisible injuries. *Journal of Veterans Studies.* 2023. Vol. 9, № 1. P. 224–234. DOI: https://doi.org/10.21061/jvs.v9i1.432

9. Karre J.K., Perkins D.F., Morgan N.R., Davenport K.E., Aronson K.R., Maury R.V. et al. What do successful military-to-civilian transitions look like? A revised framework and a new conceptual model for assessing veteran well-being. *Armed Forces & Society.* 2025. Vol. 51, № 3. P. 611–640. DOI: https://doi.org/10.1177/0095327X231216678

10. Smith A., Rafferty L., Croak B., Greenberg N., Khan R., Langston V. et al. A systematic review of military-to-civilian transition, the role of gender. *PLOS ONE.* 2025. Vol. 20, № 2. Article e0316448. DOI: https://doi.org/10.1371/journal.pone.0316448

11. Сівков С.В. Інструменти публічного управління у сфері психологічної реінтеграції ветеранів війни. *Наукові перспективи.* 2025. № 9(63). С. 1212–1223. DOI: https://doi.org/10.52058/2708-7530-2025-9(63)-1212-1223

12. Тілікіна Н.В., Пєша І.В. Державна ветеранська політика України та шляхи забезпечення її ефективності. *Публічне адміністрування та національна безпека.* 2023. № 5. DOI: https://doi.org/10.25313/2617-572X-2023-5-8984

13. Шевченко Р.П. Інноваційні підходи до організації соціального захисту ветеранів війни: міжнародний досвід. *Інвестиції: практика та досвід.* 2024. № 3. С. 184–188. DOI: https://doi.org/10.32702/2306-6814.2024.3.184

14. Халява В.М. Політика соціального забезпечення учасників бойових дій у зарубіжних країнах. *Просторовий розвиток.* 2022. № 2. С. 238–245. DOI: https://doi.org/10.32347/2786-7269.2022.2.238-245

15. Keeling M. Stories of transition: U.S. veterans' narratives of transition to civilian life and the important role of identity. *Journal of Military, Veteran and Family Health.* 2024. Vol. 10, № 4. P. 59–67. DOI: https://doi.org/10.3138/jmvfh-0718-0011

16. Kerr N.C., Lane S.J., Plotnikoff R.C. The «transition» to civilian life from the perspective of former serving Australian Defence Force members. *Journal of Veterans Studies.* 2023. Vol. 9, № 1. P. 129–142. DOI: https://doi.org/10.21061/jvs.v9i1.407

17. Lee J.E. C., Dursun S., Skomorovsky A., Thompson J.M. Correlates of perceived military to civilian transition challenges among Canadian Armed Forces veterans. *Journal of Military, Veteran and Family Health.* 2020. Vol. 6, № 2. P. 26–39. DOI: https://doi.org/10.3138/jmvfh-2019-0025

18. Gil-Rivas V., Kilmer R.P., Larson J.C., Armstrong L.M. Facilitating successful reintegration: attending to the needs of military families. *American Journal of Orthopsychiatry.* 2017. Vol. 87, № 2. P. 176–184. DOI: https://doi.org/10.1037/ort0000201

19. Chavez M.A., Kintzle S., Barr N., Castro C.A. The future of veteran community engagement: perspectives on engaging veterans and other stakeholders in research agenda setting. *Journal of Veterans Studies.* 2022. Vol. 8, № 2. P. 21–35. DOI: https://doi.org/10.21061/jvs.v8i2.360

20. Shue S., Matthias M.S., Watson D.P., Kintzle S., Yarvis J.S., Sayer N.A. The career transition experiences of military veterans: a qualitative study. *Military Psychology.* 2021. Vol. 33, № 6. P. 359–371. DOI: https://doi.org/10.1080/08995605.2021.1962175

21. Melillo C., Downs K., Dillahunt-Aspillaga C., Besterman-Dahan K., Hahm B., Antinori N., Elnitsky C., Powell-Cope G. Action ethnography of community reintegration for veterans and military service members with traumatic brain injury: protocol for a mixed methods study. *JMIR Research Protocols.* 2019. Vol. 8, № 11. Article e14170. DOI: https://doi.org/10.2196/14170

22. Croak B., Rafferty L., Sharp M.-L., Williamson V., Greenberg N., Murphy D. Barriers and facilitators to successful transition to civilian life for ex-servicewomen: the perspective of service providers and policymakers. *Health & Social Care in the Community.* 2025. DOI: https://doi.org/10.1155/hsc/2327743

23. Karre J.K., Perkins D.F., Morgan N.R., Davenport K.E., Aronson K.R., Maury R.V. et al. What do successful military-to-civilian transitions look like? A revised framework and a new conceptual model for assessing veteran well-being. *Armed Forces & Society.* 2025. Vol. 51, № 3. P. 611–640. DOI: https://doi.org/10.1177/0095327X231216678

24. Черна Т., Шестакевич Т. Моделювання та цифровізація процесів соціального супроводу ветеранів. *Інформаційні системи та мережі.* 2025. Вип. 17. С. 269–280. DOI: https://doi.org/10.23939/sisn2025.17.269

25. Shorer S., HaCohen N., Cohen O., Marom D., Guez J. The challenge of integrating individual and social self-identities among Israeli combat veterans. *Clinical Social Work Journal.* 2025. DOI: https://doi.org/10.1007/s10615-025-01002-y

References

1. Sayer, N.A., Noorbaloochi, S., Frazier, P., Carlson, K., Gravely, A., & Murdoch, M. (2010). Reintegration problems and treatment interests among Iraq and Afghanistan combat veterans receiving VA medical care. *Psychiatric Services*, *61*(6), 589–597. https://doi.org/10.1176/appi.ps.61.6.589

2. Currie, S.L., Day, A., & Kelloway, E. K. (2011). Bringing the troops back home: Modeling the postdeployment reintegration experience. *Journal of Occupational Health Psychology*, *16*(1), 38–47. https://doi.org/10.1037/a0021724

3. Sayer, N.A., Orazem, R.J., Noorbaloochi, S., Gravely, A., Frazier, P., Carlson, K.F., & Oleson, H.E. (2014). Iraq and Afghanistan war veterans with reintegration problems: Differences by Veterans Affairs healthcare user status.

Administration and Policy in Mental Health and Mental Health Services Research, *42*(4), 493–503. https://doi.org/10.1007/s10488-014-0564-2

4. Ahern, J., Worthen, M., Masters, J., Lippman, S.A., Ozer, E.J., & Moos, R. (2015). The challenges of Afghanistan and Iraq veterans' transition from military to civilian life and approaches to reconnection. *PLOS ONE*, *10*(7), Article e0128599. https://doi.org/10.1371/journal.pone.0128599

5. Burkhart, L., & Hogan, N. (2015). Being a female veteran: A grounded theory of coping with transitions. *Social Work in Mental Health*, *13*(2), 108–127. https://doi.org/10.1080/15332985.2013.870102

6. Pedlar, D., Thompson, J.M., & Castro, C.A. (2019). Military-to-civilian transition theories and frameworks. In *Military Veteran Reintegration* (pp. 24–51). Academic Press. https://doi.org/10.1016/B978-0-12-815312-3.00003-6

7. Morris, J., Soulsby, L., & Bisson, J.I. (2023). The military to civilian transition: Exploring experiences of transitions to «civvy street» and implications for the self. *Journal of Veterans Studies*, *9*(3), 74–88. https://doi.org/10.21061/jvs.v9i3.458

8. Rattray, N., Mauro, P.M., & Albright, D.L. (2023). The association between reintegration, perceptions of health and flourishing during transition from military to civilian life among veterans with invisible injuries. *Journal of Veterans Studies*, *9*(1), 224–234. https://doi.org/10.21061/jvs.v9i1.432

9. Karre, J.K., Perkins, D.F., Morgan, N.R., Davenport, K.E., Aronson, K.R., Maury, R.V., & others. (2025). What do successful military-to-civilian transitions look like? A revised framework and a new conceptual model for assessing veteran well-being. *Armed Forces & Society*, *51*(3), 611–640. https://doi.org/10.1177/0095327X231216678

10. Smith, A., Rafferty, L., Croak, B., Greenberg, N., Khan, R., Langston, V., & others. (2025). A systematic review of military-to-civilian transition, the role of gender. *PLOS ONE*, *20*(2), Article e0316448. https://doi.org/10.1371/journal.pone.0316448

11. Sivkov, S.V. (2025). Instrumenty publichnoho upravlinnia u sferi psykholohichnoi reintehratsii veteraniv viiny [Public management tools in the sphere of psychological reintegration of war veterans]. *Naukovi perspektyvy — Scientific Perspectives*, *9*(63), 1212–1223. https://doi.org/10.52058/2708-7530-2025-9(63)-1212-1223 [in Ukrainian].

12. Tilikina, N.V., & Piesha, I.V. (2023). Derzhavna veteranska polityka Ukrainy ta shliakhy zabezpechennia yii efektyvnosti [State veteran policy of Ukraine and ways to ensure its effectiveness]. *Publichne administruvannia ta natsionalna bezpeka — Public Administration and National Security*, (5). https://doi.org/10.25313/2617-572X-2023-5-8984 [in Ukrainian].

13. Shevchenko, R.P. (2024). Innovatsiini pidkhody do orhanizatsii sotsialnoho zakhystu veteraniv viiny: mizhnarodnyi dosvid [Innovative approaches to organizing social protection of war veterans: International experience]. *Investytsii: praktyka ta dosvid — Investments: Practice and Experience*, (3), 184–188. https://doi.org/10.32702/2306-6814.2024.3.184 [in Ukrainian].

14. Khalyava, V.M. (2022). Polityka sotsialnoho zabezpechennia uchasnykiv boiovykh dii u zarubizhnykh krainakh [Social security policy for combatants in foreign countries]. *Prostororyi rozvytok — Spatial Development*, (2), 238–245. https://doi.org/10.32347/2786–7269.2022.2.238-245 [in Ukrainian].

15. Keeling, M. (2024). Stories of transition: U.S. veterans' narratives of transition to civilian life and the important role of identity. *Journal of Military, Veteran and Family Health*, *10*(4), 59–67. https://doi.org/10.3138/jmvfh-0718-0011

16. Kerr, N.C., Lane, S.J., & Plotnikoff, R.C. (2023). The "transition" to civilian life from the perspective of former serving Australian Defence Force members. *Journal of Veterans Studies*, *9*(1), 129–142. https://doi.org/10.21061/jvs.v9i1.407

17. Lee, J.E.C., Dursun, S., Skomorovsky, A., & Thompson, J. M. (2020). Correlates of perceived military to civilian transition challenges among Canadian Armed Forces veterans. *Journal of Military, Veteran and Family Health*, *6*(2), 26–39. https://doi.org/10.3138/jmvfh-2019–0025

18. Gil-Rivas, V., Kilmer, R.P., Larson, J.C., & Armstrong, L.M. (2017). Facilitating successful reintegration: attending to the needs of military families. *American Journal of Orthopsychiatry*, *87*(2), 176–184. https://doi.org/10.1037/ort0000201

19. Chavez, M.A., Kintzle, S., Barr, N., & Castro, C.A. (2022). The future of veteran community engagement: perspectives on engaging veterans and other stakeholders in research agenda setting. *Journal of Veterans Studies*, *8*(2), 21–35. https://doi.org/10.21061/jvs.v8i2.360

20. Shue, S., Matthias, M.S., Watson, D.P., Kintzle, S., Yarvis, J.S., & Sayer, N.A. (2021). The career transition experiences of military veterans: a qualitative study. *Military Psychology*, *33*(6), 359–371. https://doi.org/10.1080/08995605.2021.1962175

21. Melillo, C., Downs, K., Dillahunt-Aspillaga, C., Besterman-Dahan, K., Hahm, B., Antinori, N., … & Powell-Cope, G. (2019). Action ethnography of community reintegration for veterans and military service members with traumatic brain injury: protocol for a mixed methods study. *JMIR Research Protocols*, *8*(11), Article e14170. https://doi.org/10.2196/14170

22. Croak, B., Rafferty, L., Sharp, M. L., Williamson, V., Greenberg, N., & Murphy, D. (2025). Barriers and facilitators to successful transition to civilian life for ex-servicewomen: the perspective of service providers and policymakers. *Health & Social Care in the Community*. https://doi.org/10.1155/hsc/2327743

23. Karre, J.K., Perkins, D.F., Morgan, N.R., Davenport, K.E., Aronson, K.R., Maury, R.V., & others. (2025). What do successful military-to-civilian transitions look like? A revised framework and a new conceptual model for assessing veteran well-being. *Armed Forces & Society*, *51*(3), 611–640. https://doi.org/10.1177/0095327X231216678

24. Cherna, T., & Shestakevych, T. (2025). Modeliuvannia ta tsyfrovizatsiia protsesiv sotsialnoho suprovodu veteraniv [Modeling and digitalization of social support processes for veterans]. *Informatsiini systemy ta merezhi* [*Information Systems and Networks*], (17), 269–280. https://doi.org/10.23939/sisn2025.17.269

25. Shorer, S., HaCohen, N., Cohen, O., Marom, D., & Guez, J. (2025). The challenge of integrating individual and social self-identities among Israeli combat veterans. *Clinical Social Work Journal*. https://doi.org/10.1007/s10615-025-01002-y

Дата першого надходження статті до видання: 18.03.2026
Дата прийняття статті до друку після рецензування: 17.04.2026
Дата публікації: 24.04.2026

ISSN (Online): 3083-7782
Електронний науковий журнал «ЕКОНОМІЧНА ПАРАДИГМА»

Svitlak Iryna
Doctor of Law, Professor,
Professor of the Department of Law and Humanities
Vinnytsia Educational and Scientific Institute of Economics of
West Ukrainian National University

Sarychev Volodymyr
Doctor of Economic Sciences,
Associate Professor,
Professor of the Department of Economics and Economic Security
University of Customs and Finance

Prokopovych-Tkachenko Dmytro
PhD in Technical Sciences,
Associate Professor,
Head of the Department of Cybersecurity and Information Technologies
University of Customs and Finance;
Senior Research Fellow
State Scientific Institution "Institute of Information, Security and Law
of the National Academy of Legal Sciences of Ukraine";
Doctor of Science Candidate at the Department of Cybersecurity Systems and Technologies
State University of Telecommunications

Poplavskyi Oleh
PhD in History, Associate Professor,
Head of the Department of Military Training
University of Customs and Finance

Ivchuk Viktor
Postgraduate Student of the Department of Management and Administration
Communal Higher Educational Institution "Vinnytsia Academy of Continuous Education"

Cherkaskyi Oleksandr
Doctoral Candidate (PhD Researcher)
State University of Information and Communication Technologies

ECONOMIC DIMENSION OF MONITORING AND EVALUATION OF PUBLIC POLICY ON REINTEGRATION OF DISCHARGED DEFENDERS OF UKRAINE: MECHANISMS AND PERFORMANCE INDICATORS

Summary. *Introduction. The relevance of the study is determined by the need to ensure the effectiveness of public policy on the economic reintegration of discharged defenders of Ukraine amid full-scale armed aggression and in the context of post-war recovery.*

Purpose. The purpose of the article is to develop a theoretical and applied model for monitoring and evaluating the economic dimension of public reintegration policy, identify key implementation mechanisms, and propose a KPI system with calculation formulas and target values.

Matherials and methods. Systems analysis, structural-functional analysis, comparative method (international benchmarking), modelling methods (SWOT, conceptual diagram), analysis of Ukraine's regulatory framework, synthesis of international experience (USA, UK, Canada, Australia, Israel, EU).

Results. Scientific approaches to assessing veterans' transition to civilian life are systematized; six types of public governance mechanisms are classified; a KPI system of 10 indicators in three blocks is developed; a four-level digital maturity model is proposed; a SWOT analysis is conducted; a conceptual scheme is constructed.

Key words: *economic reintegration, public policy, monitoring and evaluation, public governance mechanisms, performance indicators, veteran employment, digital maturity, data-driven governance, defenders of Ukraine, public value, human-centrism, institutional capacity.*